

Pilgrimsfalk

En stor falk som oftast häckar i branta klippväggar; i norra Sverige dessutom på marken på myrar. Miljögifter och förföljelse gjorde att stammen minskade till ett fåtal par i mitten av 1970-talet. Avelsprojekt och minskad giftbelastning har gjort att populationen ökat. Pilgrimsfalken finns nu åter mycket sällsynt i stort sett i hela landet.

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Populationsutveckling:

1980–2012: ökning 3300 %

2001–2012: ökning 200 %

Fågeldirektivet: Bilaga 1

Häckningsperiod: 20 mars – 20 augusti

Ekologiska krav

Häcker i branta klippväggar, där boet läggs på en öppen, svåråtkomlig klippfylla som oftast stupar ner mot vatten, skog eller öppen mark. Falkar häcker gärna på byggnader. Markhäckningar förekommer relativt frekvent på stora, blöta myrar i Norrbottens län. Häckningar sker sällsynt i risbon (av fiskgjuse, örn eller liknande). De primära kraven på häckningsplatsen är en ostörd häckningsplats och god tillgång på byten, som fr.a. är medelstora fåglar. Häckande par återvänder år efter år till samma häckningsplats, som ofta använts av falkar under lång tid ("falkberg").

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Hänsyn bör tas även till äldre, dokumenterade häckningsplatser även om de för tillfället inte är i bruk. Konflikter uppstår troligen inte mellan skogsbruk och myrhäckande falkar.

- Undvik avverkning eller andra skogliga åtgärder inom 200 m från häckningsplatser under perioden 15 mars–20 augusti
- Lämna en skyddszon med träd mot häckningsplatsen (klippbranten), så att häckningsmiljön behålls oförändrad. Skogen i själva rasbranten lämnas orörd.
- Vid häckning i risbo, avstå från avverkning inom 100 meter från boet.
- Anlägg inte skogsbilvägar nedanför eller ovanför klippbranter med häckningsplatser.

Skogsvårdslagen säger

- Lämna skyddszoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som t.ex. berg- och rasbranter (SKSFS 7:17, 7:21).

Indikator på skyddsvärd skog

Arten saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Regional tillämpning

Antalet häckande par är så litet och de regionala skillnaderna så små att det inte motiverar olika hantering i olika regioner.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Bomma gärna skogsbilvägar i närheten av häckningsplatser under perioden 15 mars- 20 augusti för att undvika onödiga störningar från klättrare, fågelskådare och andra.
- Sprid inte kännedom om häckningslokaler.

Lästips

Artfakta för pilgrimsfalk, <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100054> ArtDatabankens webbplats,

Naturvårdsverket 2011. Åtgärdsprogram för pilgrimsfalk 2011–2014. Naturvårdsverket, rapport 6426. Författare Peter Lindberg.